

Podążaj szlakiem Króla
- poznaj historię polskiej potęgi!

PROJEKT WSPÓLFINANSOWANY PRZEZ SZWAJCARIĘ W RAMACH SZWAJCARSKIEGO PROGRAMU WSPÓŁPRACY Z NOWYMI KRAJAMI CZŁONKOWSKIMI UNII EUROPEJSKIEJ

PROJECT SUPPORTED BY A GRANT FROM SWITZERLAND THROUGH THE SWISS CONTRIBUTION TO THE ENLARGED EUROPEAN UNION

Koordinacja: Zespół Promocji Szlaku Jana III Sobieskiego
Renata Trała, Ewelina Jawor, Monika Świetlicka, Robert Słowikowski

Nakład: 1000 egz.

Rybczewice 2014

© Gmina Rybczewice, Rybczewice Drugie 119, 21-065 Rybczewice

Realizacja projektu: Krzysztof Dadej, Agencja Artystyczna Eventer

Projekt graficzny: MN-graf Małgorzata Niecko

Egzemplarz bezpłatny

Publikacja wydana została w ramach projektu „Marka lokalna szansą rozwoju przedsiębiorczości na Szlacheckim Szlaku w województwie lubelskim”

Wstęp

Podstawą tworzenia Szlaku Jana III Sobieskiego jest dziedzictwo szlacheckie związane z rodem Sobieskich, w szczególności z postacią Jana III Sobieskiego, w tym zarówno dziedzictwo materialne (np. pałace, parki, miejsca pobytu, bitew) jak i niematerialne (np. legendy, podania, przepisy kulinarne, pamięć o mieszkających tu znamienitych postaciach).

Szlak Jana III Sobieskiego, zainicjowany w 2007 roku na Lubelszczyźnie, łączy historię ze współczesnością. Jest interdyscyplinarnym przedsięwzięciem realizowanym wspólnie przez samorządy, organizacje pozarządowe i biznes. Zakrojony geograficznie od Oleska, miejsca narodzin Króla, do Wiednia, stanowi nową kanwę do rozwoju w dziedzinie: kultury, edukacji, przedsiębiorczości, w tym turystyki oraz odnawialnych źródeł energii. Stanowi zarazem podstawę do budowania funkcjonalnych połączeń terytorialnych, obejmujących Ukrainę, Polskę, Słowację, Czechy, Węgry i Austrię.

Obecnie Szlak buduje nową jakość życia mieszkańców 3 województw: lubelskiego, świętokrzyskiego i podkarpackiego poprzez odwołania do tradycji szlacheckich. Rok 2012 to inauguracja wypracowanych w poprzednich latach projektów dla Szlaku Jana III Sobieskiego. Wśród nich najważniejszym jest program realizowany przez partnerstwo 6 gmin Lubelszczyzny, wsparty przez Szwajcarsko-Polski Program Współpracy, pt.: „Marka lokalna szansą rozwoju przedsiębiorczości na Szlacheckim Szlaku w województwie lubelskim”, rozumiany jako pilotaż dla pozostałych regionów w Europie.

Sobieski podróżował niemal całe życie - „Jakośmy się pobrali, ledwośmy byli z pół roku z sobą, i to jak w gościnie albo w drodze” pisał w liście do swojej żony, wysłanym z Pilaszkowic, datowanym na 22.IV.1668 r. i słowa te mogą stanowić motto jego życia. Śmiało można powiedzieć, że wydeptał sobie ten Szlak. Nie pozostaje nam wobec tego nic innego, jak zaprosić Państwa do podążania jego śladem i do deptania królowi po piętach.

O sponsorze

Szwajcarsko-Polski Program Współpracy, czyli tzw. Fundusz Szwajcarski, jest formą bezzwrotnej pomocy zagranicznej przyznanej przez Szwajcarię Polsce i 9 innym państwom członkowskim Unii Europejskiej, które przystąpiły do niej 1 maja 2004 r. Na mocy umów międzynarodowych, zawartych 20 grudnia 2007 r. w Bernie, ponad 1 mld franków szwajcarskich trafi do dziesięciu nowych państw członkowskich. Dla Polski, Program Szwajcarski przewiduje niemal połowę środków (ok. 489 mln CHF).

19 maja 2004 r. podczas Szczytu Szwajcarii - Unia Europejska, strona szwajcarska zadeklarowała gotowość ustanowienia programu pomocowego mającego na celu zmniejszenie różnic społeczno-gospodarczych w rozszerzonej Unii Europejskiej. Od listopada 2004 r. do maja 2005 r. trwały negocjacje w sprawie ram funkcjonowania ww. programu pomocy. Ostatecznie, w dniu 27 lutego 2006 r. Rada UE i Szwajcarii podpisały tzw. Memorandum of Understanding pomiędzy Wspólnotą Europejską a Radą Federacji Konfederacji Szwajcarskiej w sprawie wkładu Konfederacji Szwajcarskiej na rzecz zmniejszenia różnic gospodarczych i społecznych w rozszerzonej Unii Europejskiej. W dokumencie zawarto zobowiązanie Szwajcarii do podpisania odrębnych umów bilateralnych z poszczególnymi państwami - beneficjentami pomocy. W związku z powyższym, 16 marca 2006 r. w parlamencie szwajcarskim odbyło się głosowanie nad tzw. Ustawą o Współpracy z Krajami Europy Wschodniej, przewidującą pomoc finansową dla 10 państw Unii Europejskiej w ramach programu.

Z uwagi na brak rozstrzygnięć na tym szczeblu, 26 listopada 2006 r. przeprowadzono w Szwajcarii referendum w powyższej sprawie, które zakończyło się pomyślnie dla nowych państw członkowskich.

Fundusze szwajcarskie mają na celu zmniejszanie różnic społeczno-gospodarczych istniejących pomiędzy Polską a wyżej rozwiniętymi państwami UE oraz różnic na terytorium Polski - pomiędzy ośrodkami miejskimi a regionami słabo rozwiniętymi pod względem strukturalnym.

Fundusze Szwajcarskie przewidują wsparcie dla instytucji sektora publicznego i prywatnego oraz organizacji pozarządowych.

Fundusz Szwajcarski zakłada, iż co najmniej 40 proc. środków zostanie rozdysponowanych w czterech województwach ściany południowo-wschodniej: lubelskim, małopolskim, podkarpackim i świętokrzyskim.

Program Szwajcarski zakłada 5-letni okres zaciągania zobowiązań i 10-letni okres wydatkowania, który rozpoczął się 14 czerwca 2007 r., tj. w dniu przyznania pomocy finansowej Polsce przez Parlament Szwajcarski.

Łącznie dla Polski Szwajcarii przeznaczyła **489 mln CHF**

O programie

Program „Marka lokalna szansą rozwoju przedsiębiorczości na Szlacheckim Szlaku w województwie lubelskim” realizowany ze środków Szwajcarsko – Polskiego Programu Współpracy, został opracowany na rzecz rozwoju przedsiębiorczości w podregionie Szlaku Jana III Sobieskiego, czyli w 6 gminach partnerskich: Gorzków, Mełgiew, Piaski, Rybczewice, Spiczyn, Wólka.

Celem ogólnym Programu jest stymulowanie rozwoju regionalnego poprzez wspieranie w podregionie mechanizmów rozwoju przedsiębiorczości opartej o lokalne potencjały i zasoby.

Cele szczegółowe Programu:

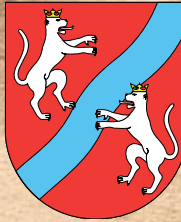
1. Rozwijanie zasobów ludzkich podregionu ukierunkowane na dywersyfikację struktury zatrudnienia w podregionie pod parasolem marki Szlaku JIIS.
2. Dokapitalizowanie podregionu w dziedzinach kluczowych dla budowy produktu turystycznego Szlak JIIS.
3. Utrzymywanie standardów jakości produktów turystycznych i okołoturystycznych stanowiących składową produktu turystycznego Szlak JIIS w podregionie.
4. Promowanie marki Szlaku JIIS. Projektowanie strategiczne rozwoju podregionu w oparciu o produkt turystyczny Szlak JIIS.

W ramach Programu współpracuje ze sobą 5 zespołów funkcyjnych oraz Fundacja Fundusz Lokalny im. Jana III Sobieskiego. Wszystkie dostarczają beneficjentom Programu określone wsparcie, ważne z punktu widzenia sukcesu w aplikowaniu o dotację:

1. Zespół Promocji im. Jana III Sobieskiego
2. Zespół Szkoleniowo-Doradczy im. Jana III Sobieskiego
3. Zespół Certyfikacji im. Jana III Sobieskiego
4. Zespół Think-Tank im. Jana III Sobieskiego
5. Zespół Wsparcia Zarządzania im. Jana III Sobieskiego

W każdej z gmin partnerskich Programu pracuje konsultant, który jest osobą pierwszego kontaktu dla beneficjentów z danej gminy.

Szacowany całkowity koszt Programu to 5 731 058 CHF (pięć milionów siedemset trzydzieści jeden tysięcy pięćdziesiąt osiem franków szwajcarskich).

Gmina Mełgiew

GMINA MEŁGIEW JEST JEDNĄ Z PIĘCIU GMIN NALEŻĄCYCH DO POWIATU ŚWIDNICKIEGO. POŁOŻONA JEST MALOWNICZO NA STOKACH KILKU ROZLEGŁYCH WZGÓRZ OTOCZONYCH LASAMI. PRZEZ JEJ ŚRODEK, W KIERUNKU Z POŁUDNIA NA PÓŁNOC, PŁYNIE RZĘKA STAWEK-STOKI (DOPIY WIEPRZA), POTOCZNIE ZWANA MEŁGIEWKĄ.

W GMINIE MEŁGIEW WARTO ZOBACZYĆ:

ZESPÓŁ PAŁACOWO-PARKOWY W PODZAMCZU. Zespół pałacowo - parkowy w Podzamczu składa się z: pałacu wybudowanego ok. 1730 r.; późnobarokowej oficyny kuchennej (obecnie mieszkanie z częścią gospodarczą, murowane - II połowa XIX w., przebudowane); bramy wjazdowej z pozostałościami murowanego ogrodzenia z II połowy XVIII w.; muru z neogotycką bramą z przełomu XIX i XX w.; furt folwarcznych z początków XX w.; kapliczki barokowej św. Jana Nepomucena (usytuowana po przeciwnej stronie bramy prowadzącej do okazałego pałacu w Podzamczu); parku regularnego z XVIII w. przekształconego na krajobrazowy.

PARK KRAJOBRAZOWY W KRZESIMOWIE. Stworzony w połowie XIX w., w stylu angielskim, reprezentował efektowne połączenie krajobrazu naturalnego z licznymi stawami i kanałami. Niegdyś stanowił znakomite miejsce polowań. Natomiast dziś spacerując po parku można podziwiać dobrze zachowane szpalery lip i grabów oraz aleje drzew i altany.

ZESPÓŁ DWORSKO-PARKOWY W KRĘPCU. Pozostałości po zespole dworsko-parkowym w Krępcu obejmują: park podworski, którego pozostałości ocenia się na wiek XIX, sadzawkę, odnogę rzeki Stawek, młyn oraz zespół folwarczny z II połowy XX wieku. Do najcenniejszych obiektów zespołu należą: młyn wodny murowany w latach 20 XX w., obecnie nie jest użytkowany; Dom Młynarza drewniany - ok. 1925 r., Spichlerz drewniano-murowany - 1926 r.

MUROWANY MŁYN WODNY, ZESPÓŁ DWORSKO-PARKOWY W KRĘPCU, GM. MEŁGIEW

Gmina
Mełgiew

BRAMA WJAZDOWA, ZESPÓŁ PAŁACOWO-PARKOWY
W PODZAMCZU, GM. MEŁGIEW

TRASY TURYSTYCZNE:

PIESZE TRASY TURYSTYCZNE:

- ✓ Zielony „Szlak Partyzancki”, dł. ok. 20 km – prowadzi z miejscowości Mełgiew szosą do kompleksu leśnego „Mełgiew” – Wierzchowiska II kompleks „Wierzchowiska” – Majdan Mętowski kompleks „Skrzynice” – Mętów uroczysko „Dąbrowa” – do Zalewu Zemborzycy, a następnie do leśniczówki.
- ✓ Szlak Lasów Podlubelskich – Zielony, dł. 42,5 km – Przebieg trasy: Lublin Ośrodek Wypoczynkowy Dąbrowa nad Zalewem Zemborzycy – Las Dąbrowa – Prawiedniki – Las Mętowski – Las Krępiecki – Wierzchowiska – Mełgiew Podzamcze – Minkowice PKP.

BRAMA, ZESPÓŁ PAŁACOWO-PARKOWY W PODZAMCZU
GM. MEŁGIEW

ŚCIEŻKA HISTORYCZNO-PRZYRODNICZA:

- ✓ „Krzesimowskie Wzgórze” – osobom preferującym aktywny wypoczynek połączony ze zwiedzaniem interesujących obiektów kultury oraz obserwacją przyrody polecamy ścieżkę historyczno-przyrodniczą „Krzesimowskie Wzgórze”. Ścieżka regionalna opracowana przez uczniów i nauczycieli Szkoły Podstawowej im. Jaworzniaków w Krzesimowie znajduje się na terenie Krzesimowa (północno-wschodnia część gminy Mełgiew).

Gmina
Mełgiew

SUSZARNIA CHMIELU I SPICHLERZ, KRZESIMÓW, GM. MEŁGIEW

TRASY ROWEROWE:

Trasy rowerowe przebiegają m. in. przez Gminę Mełgiew. Wyruszając na wyprawę rowerową możemy być pewni, że po drodze będziemy mogli podziwiać walory krajobrazowe, jak również da nam to sposobność poznania obiektów dziedzictwa kulturowego. Jednocześnie trasy przebiegają w taki sposób, że omijają główne i często uczęszczane przez samochody drogi.

W samym centrum Mełgwi znajduje się zalew, zasilany przez rzeczkę Stawek - Stoki. Nadaje on miejscowości malowniczego wyglądu, a także doskonale służy okolicznym wędkarzom. Zalew rekreacyjny jest również w Krępcu. Na terenie gminy Mełgiew jest 1546 ha lasów, co stwarza świetne warunki do pieszych i rowerowych wędrowek. Ważnym elementem warunków turystycznych są również piękne pejzaże otaczające Mełgiew.

Gmina Spiczyn

WALORY PRZYRODNICZE GMINY SPICZYN STANOWIĄ JEJ NIEWĄTPLIWE BOGACTWO I SĄ ZABEZPIECZONE ODPOWIEDNIMI FORMAMI OCHRONY PRZYRODY. CZĘŚĆ OBSZARU GMINY WCHODZI W SKŁAD NADWIEPRZAŃSKIEGO PARKU KRAJOBRAZOWEGO, USYTUOWANEGO W MALOWNICZEJ DOLINIE MEANDRUJĄCEGO WIEPRZA. OBSZARY CHRONIONE, CZYLI PARK I OTULINA KOZŁOWIECKIEGO PARKU KRAJOBRAZOWEGO, STANOWIĄ 32% OBSZARU GMINY. GMINA SPICZYN LEŻY W ZACHODNIEJ CZĘŚCI POJEZIERZA ŁĘCZYŃSKO-WŁODAWSKIEGO.

Teren Gminy Spiczyn przecinają dwie największe rzeki Wyżyny Lubelskiej: Wieprz i Bystrzyca. Dolina Wieprza i Bystrzycy stanowią korytarz ekologiczny o randze krajowej, w dolinach tych rzek znajdują się starorzecza. Do zasobów przyrody gminy zaliczyć należy także Nadwieprzański Park Krajobrazowy, o pow. 665 ha, obejmujący Dolinę Wieprza w tym część doliny zwanej Łęczyńskim Przełomem Wieprza. Warte uwagi są Otuliny Nadwieprzańskiego i Kozłowieckiego Parku Krajobrazowego oraz Aleje Lipowe przy drogach Zawieprzyce - Charleż, Jawidz - Lubartów oraz Charleż - Jawidz, zakwalifikowane jako pomniki przyrody.

Gmina
Spiczyn

PAŁAC W KIJANACH, GM. SPICZYN

WARUNKI GEOGRAFICZNE GMINY POZWALAJĄ NA ZORGANIZOWANIE WYCIECZEK ROWEROWYCH ORAZ SPŁYWÓW KAJAKOWYCH DOLINĄ WIEPRZA.

W GMINIE SPICZYN WARTO ZOBACZYĆ:

PAŁAC W KIJANACH został wybudowany ok. 1850 roku i przebudowany ok. roku 1880 przez przemysłowca Stanisława Sonnenberga. Pałac otoczony jest parkiem podworskim, a prowadzi do niego aleja składająca się z 24 lip.

RUINY ZAMKU W ZAWIEPRZYCACH, GM. SPICZYN

GŁÓWNĄ ATRAKCJĄ miejscowości Zawieprzyce są malownicze ruiny zamku położonego nad rzeką Wieprz. W skład zespołu pałacowo-parkowego w Zawieprzycach wchodzi oprócz ruin zamku także barokowa kaplica zamkowa z końca XVII, lamus z I połowy XVII w., ruiny klasycystycznej oranżerii z połowy XIX w., oficyna barokowa z XVIII w., odbudowana po wojnie i przeznaczona na szkołę; obok barokowa brama wjazdowa, kopiec z figurą zwieńczoną żelaznym krzyżem.

Gmina
Spiczyn

KRAJOBRAZ Z DRZEWEM I KOŚCIOŁEM, KIJANY, GM. SPICZYN

ZABYTKOWY MUROWANY KOŚCIOŁ W KIJANACH pochodzi z końca XVII wieku. W kościele warto zobaczyć obraz Matki Boskiej Kijańskiej. Jedną z najciekawszych historii dotyczących kościoła jest związana z postacią „*Atanazego Miączyńskiego (podskarbi nadworny koronny, wojewoda wołyński, „hrabiego Świętego Cesarstwa Rzymskiego”, wielokrotny poseł na sejm, wielki posiadacz ziemski majątek liczył 426 wiosek i 22 miasta), który w 1683 r. – przed udającym się, pod wodzą króla Jana III Sobieskiego z odsieczą Wiedniowi przeciw Turkom, złożył śluby przed cudownym obrazem M. B. Kijańskiej, że gdy szczęśliwie powróci, postawi w Kijanach murowany kościół i obraz Matki Bożej umieści w wielkim ołtarzu*”.

Gmina Gorzków

GMINA GORZKÓW POŁOŻONA JEST W POŁUDNIO-
WO-ZACHODNIEJ CZĘŚCI POWIATU KRASNOSTAW-
SKIEGO W WOJEWÓDZTWIE LUBELSKIM.

Pod względem urzeźbienia tereny te charakteryzują się licznymi wąwozami z dużym, dochodzącym do 100 m spadkiem terenu. Ze względu na duże różnice wysokości obszar ten bywa nazywany Małymi Bieszczadami. Najwyższe wzniesienia to wzgórze o wysokości: 295 m n.p.m. przy trasie Chorupnik - Rudnik, 290 m n.p.m. w miejscowości Olesin, 285 m n.p.m. w miejscowości Felicjan, 278 m n.p.m. w miejscowości Góry, 274 m n.p.m. w miejscowości Baranica, 269 m n.p.m., w miejscowości Piaski Szlacheckie. Zaznaczające się w krajobrazie spadki terenu w przyszłości mogą być wykorzystane do rozwoju sportów zimowych. Urozmaicony krajobraz obszaru po obu stronach Żółkiewki, lewobrzeżnego dopływu Wieprz to z kolei doskonałe miejsce do spacerów pieszych, konnych i rowerowych.

Ziemia gorzkowska to przykład czystej przyrody i nieskażonego krajobrazu, pełna malowniczych mało znanych zakątków. Posiada nadzwyczajne i niezwykle malownicze bogactwo przyrody. Można tu spotkać przykłady ekosystemów powstałych w sposób naturalny jak i tych, które zostały utworzone przez człowieka. W krajobrazie ekologicznym wyróżnia się dolina rzeki Żółkiewki, występują w niej liczne meandry oraz zespoły trawiaste - wielkie turzyce. Ciekawym urozmaicheniem są zbiorniki wodne: duży staw między Gorzkowem a Chorupnikiem o pow. 12 ha i zespół stawów w Wielobyczy o powierzchni 6,6 ha.

Gmina
Gorzków

WIDOK NA GMINĘ GORZKÓW, GM. GORZKÓW

W1644 r. część Gorzkowa przejął starosta krasnostawski Jakub Sobieski, a jego syn, późniejszy król Jan III Sobieski stał się właścicielem całego Gorzkowa. W 1689 r. nadał on wsi prawa miejskie, założył i uposażył szpital dla ubogich oraz bibliotekę. Wydał również przywilej na prawo odbywania jarmarków. O miejskiej przeszłości Gorzkowa świadczy czworoboczny układ rynku i cztery ulice wychodzące z jego narożników.

WĄWÓZ W WIELKOPOLU, GM. GORZKÓW

LICZNE ZABYTKOWE OBIEKTY ROZSIANE NA TERENIE GMINY ŚWIADCZĄ O JEJ BOGATEJ HISTORII. NALEŻĄ DO NICH:

KOŚCIÓŁ P.W. ŚW. STANISŁAWA BISKUPA I MĘCZENNIKA W GORZKOWIE. Wybudowany w 1623 roku z fundacji Stanisława Gorzkowskiego. W 1647 roku konsekrowany przez biskupa Mikołaja Świrskiego. W 1885 roku świątynię rozbudowano. W latach 1985-1994 trwał kapitalny remont. Kościół jest murowany z cegły i kamienia, jednonawowy, przy prezbiterium znajdują się dwie zakrystie, wewnątrz kościoła z wyposażeniem barokowym. Ołtarz główny i boczne są wykonane z drewna. W ołtarzu głównym widnieją obrazy: Matki Boskiej z Dzieciątkiem (z połowy XVIII w.), Chrzcielnica późnobarokowa (II połowa XVIII w.). Na chórze muzycznym znajdują się 12-głosowe organy. W kościele znajduje się wiele cennych i niepowtarzalnych obrazów z XVII-XIX w. W zakrystii są przechowywane zabytkowe naczynia liturgiczne i szaty, również z XVII-XIX w.

Gmina
Gorzków

DREWNIANY MŁYN Z 1936 ROKU W WIELKOPOLU, GM. GORZKÓW

DZWONNICA BRAMOWA. Stoi obok Kościoła p.w. św. Stanisława BM w Gorzkowie. Wybudowana w 1801 roku z inicjatywy proboszcza Wężyka. Są w niej tzw. dzwony: „Maryja”, „Tadeusz” oraz „Kazimierz”.

ZESPÓŁ PARKOWO - DWORSKI W WIELKOPOLU pochodzi z drugiej połowy XIX wieku. W jego skład wchodzi: dwór, drewniany młyn z 1936 roku, budynek gospodarczy, park. Wokół dworu umiejscowiony jest park, w którym znajduje się obecnie 809 drzew. Drzewostan stanowią graby pospolite, jesiony wyniosłe, lipy drobnolistne, kasztanowce białe, robinie akacjowe, klony pospolite, topole, wierzby, olsze czarne i modrzew. Szczególnie wartościowe ze względu na wiek (powyżej 200 lat) i rozmiar są drzewa pomnikowe, reprezentowane przez jesiony wyniosłe, klon jawor i lipy drobnolistne. Poza tym drzewa w wieku powyżej 120 lat to 6 klonów zwyczajnych, klon jawor, jesiony wyniosłe, lipy drobnolistne i kasztanowiec biały.

KAPLICZKA ŚW. JÓZEFA, GM. GORZKÓW

RYNEK W GORZKOWIE-OSADZIE, GM. GORZKÓW

Gmina Wólka

GMINA WÓLKA TO PODMIEJSKA GMINA WYŻYNY LUBELSKIEJ POŁOŻONA W BEZPOŚREDNIM SĄSIĘDZTWIE LUBLINA I ŚWIDNIKA, LEŻY NA POGRANICZU RÓWNIINY ŚWIDNICKIEJ (ŁUSZCZOWSKIEJ) ORAZ PŁASKOWYZU NAŁĘCZOWSKIEGO. ZRÓŻNICOWANE KRAJOBRAZOWO TERENY GMINY WÓLKA ROZCIĄGAJĄ SIĘ OD LASU ŚWIDNICKIEGO PO DOLINĘ RZEKI CIEMIĘGI I BYSTRZYCY.

Doliny rzek Ciemięgi i Bystrzycy to jedna z większych atrakcji turystycznych gminy. Obejmuje miejscowości przez które przepływa rzeka Ciemięga, która słynie ze swojej górskiej czystości (zaliczana do krainy pstrąga i lipienia), na terenie Doliny występują również rzadkie gatunki flory stepowej, dzikie ptactwo, jaszczurki, ropuchy, a nawet żmije zygzakowate. Od miejscowości Długie po Sobianowice występują tereny objęte ochroną przyrody pod nazwą „Natura 2000” - wyjątkowo malownicza krajobrazowo dolina z meandrującą rzeką - świetnym terenem do spływów kajakowych. Pełne walorów turystycznych jest także miejsce planowanego rezerwatu stepowego „Łysa Góra” i okalające go wąwozy lessowe, lasy, przez które prowadzą ścieżki i trasy turystyczne oraz rowerowe.

NA TERENIE GMINY WÓLKA ZACHOWAŁO SIĘ WIELE ZABYTKÓW, PRZEDE WSZYSTKIM SĄ TO OBIEKTY O CHARAKTERZE SAKRALNYM I REZYDENCJONALNYM. WŚRÓD NICH NAJCENNIJSZE SĄ NIEWĄTPLIWIE:

BAROKOWY ZESPÓŁ KOŚCIELNY W ŁUSZCZOWIE, pochodzący z końca I połowy XVIII wieku. Murowany kościół p.w. św. Barbary został zbudowany w latach 1724 - 1741 z fundacji Jana Potockiego. Fundatorem rozbudowy kościoła był Seweryn Rzewuski. Kościół konsekrował biskup Michał Kunicki w 1745 r. W kościele znajdują się trzy drewniane ołtarze, pochodzące z okresu baroku. W głównym znajduje się obraz św. Barbary z XVII w., w bocznym po lewej jest umiejscowiony krucyfiks, zaś w prawym obraz Matki Boskiej z Dzieciątkiem, tzw. Matka Boska Śnieżna z XVII w. Obok ołtarza głównego umiejscowiony jest obraz Zwiastowania NMP z XVII w.

BAROKOWY ZESPÓŁ KOŚCIELNY W ŁUSZCZOWIE, GM. WÓLKA

Gmina
Wólka

KOŚCIÓŁ W BYSTRZYCY, GM. WÓLKA

PÓŻNOBAROKOWY ZESPÓŁ KOŚCIOŁA PARAFIALNEGO W BYSTRZYCY (jednej z najstarszych parafii na Lubelszczyźnie). Kościół p.w. Wniebowzięcia NMP pochodzi z lat 1709 - 1721, jego budowa została rozpoczęta z inicjatywy ówczesnego proboszcza ks. Jakuba Żmudzkiego. Kościół został konsekrowany 11 listopada 1745 roku przez biskupa Michała Kunickiego. Na szczególną uwagę zasługuje drewniany, rokokowy ołtarz główny prawdopodobnie z 1775 r., z obrazem Wniebowzięcia NMP (XVIII w.), na zasuwie - obraz Św. Trójcy z postaciami prawdopodobnie fundatorów (XVIII lub XIX w.), a także cztery ołtarze boczne - dwa przy łuku tęczowym (z okresu rozbudowy kościoła, koniec XIX w.), w lewym - obraz Pana Jezusa z dziećmi, a w prawym - Anioła Stróża (oba malował J. Strzałecki). Pozostałe dwa ołtarze pochodzą z baroku (XVIII w.). W ołtarzu po stronie lewej znajduje się obraz Chrystusa w cierniowej koronie (XVIII w.), po prawej - św. Antoniego (Wojciech Gerson, 1875 r.). Do zabytków możemy zaliczyć również 9-głosowe organy na chórze muzycznym (prospekt organowy z XVIII w., uzup. w XIX w.) i wiele naczyń liturgicznych. W kościele znajdują się także epitafia zmarłych kolatorów i proboszczów, zabytkowe obrazy i feretrony. Obok kościoła znajduje się XIX-wieczny cmentarz.

ZESPÓŁ PAŁACOWO-PARKOWY ZW BYSTRZYCY, pochodzący z końca XVIII wieku. Pałac klasycystyczny wybudowany w 1791 roku przez rodzinę Rojowskich. Od frontu budynek pałacu został ozdobiony portykiem wspartym na czterech kolumnach, kolistym podjazdem oraz klombem, na którym w II poł. XIX w. jeden z właścicieli posadził jesion płaczący, by w ten sposób uczcić narodziny swojej córki. Drzewo to rośnie do dziś, zostało uznane za pomnik przyrody. Obok znajduje się zespół budynków gospodarczych: dwie obory i spichlerz wzniesione na przełomie XIX i XX wieku.

ZESPÓŁ PAŁACOWO-DWORSKI ZW PLISZCZYNIE, pochodzący z XIX wieku. Należał do rodziny Kołaczkowskich. Do dziś pozostaje w bardzo dobrym stanie. W przylegającym do dworu parku znajdują się pomniki przyrody: aleja dziesięciu lip drobno-listnych o wysokości prawie 4 metrów. Obecnie w zespole znajduje się klasztor ojców Sercanów, będący domem rekolekcyjnym, otwartym dla młodzieży z całej Polski.

DWÓR W ŚWIDNIKU DUŻYM II pochodzący z początków XIX wieku. Dwór tworzy całość wraz z zabudowaniami folwarcznymi oraz otaczającym go drzewostanem. W otaczającym dwór parku można znaleźć wiele ciekawych drzew, m.in. 14 dębów szypułkowych o obwodach pni 230 - 460 cm.

FIGURKA Z PARKU W DWORKU SOBIAHOWICE, GM. WÓLKA

ZESPÓŁ DWORSKO-PARKOWY ZW SOBIAHOWICACH. Dworek w Sobianowicach został zbudowany w XIX wieku. Otoczony jest pięknym parkiem i urokliwą aleją grabową (pomniki przyrody: szpaler grabów pospolitych). W parku nadal rośnie wiele niezwykłych drzew i pomników przyrody, w tym jałowiec pospolity o obwodzie pnia 45 cm i sosna wejmutka o obwodzie pnia 220 cm, również pomniki przyrody.

Gmina
Wólka

ZESPÓŁ PAŁACOWO-PARKOWY W BYSTRZYCY, GM. WÓLKA

DWÓR RENESANSOWY W JAKUBOWICACH MUROWANYCH wzniesiony przez Tęczyńskich w drugiej połowie XVI w., po tym jak kupili tutejsze ziemie od Samborzeckich herbu Rawicz. Jednak już w roku 1617 posiadłość przeszła w ręce Zasławskich i w kolejnych wiekach dwór nadal często zmieniał właścicieli, którzy wielokrotnie go przebudowywali. Obecny wygląd budowla zawdzięcza przebudowie z XIX w., kiedy nadano jej kształt pałacu i wybudowano wieżę. Ostatnie prace budowlane miały miejsce w XX w.

ZESPÓŁ DWORSKO-PARKOWY W TURCE. Dwór i przyległe do niego budynki: kordegarda, lamus drewniany, stajnie pochodzą z XIX i XX wieku. Na terenie otaczającym dwór znajduje się park z XVIII wieku, który został przekształcony w XIX wieku. Posiada on fragmenty dawnej brzozejowej alei dojazdowej oraz okazy drzew pomnikowych w Turce.

NA TERENIE GMINY WÓLKA ISTNIEJĄ MIEJSCA HISTORYCZNIE ZWIĄZANE Z DZIAŁALNOŚCIĄ RODU SOBIESKICH ORAZ DZIAŁANAMI SAMEGO KRÓLA JANA III SOBIESKIEGO. LEGENDA GŁOSI, ŻE KAMIENNA FIGURA ŚW. JANA NE-POMUCENA W MIEJSCOWOŚCI SOBIANOWICE, UFUNDOWANA ZOSTAŁA JAKO VOTUM DZIĘKCZYNNNE ZA WYGRANĄ BITWĘ KRÓLA JANA III SOBIESKIEGO Z TURKAMI, STOCZONĄ NAD RZEKĄ BYSTRZYCĄ.

TRASY TURYSTYCZNE:

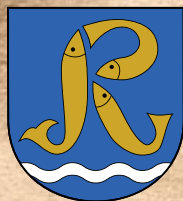
piesze i rowerowe przebiegające przez najciekawsze zakątki Gminy Wólka:

- ✓ niebieski szlak spacerowy Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Ciemiegi”,
- ✓ czerwona ścieżka rowerowa „Lublin - Wola Uhruska”,
- ✓ żółty szlak „Kaniwola - Szastarka”,
- ✓ oraz szlaki lokalne - „Szlak Zapomnianych Wzgórz” i „Szlak Jana III Sobieskiego”.

Powyższe szlaki stały się już popularnym terenem pieszych lub rowerowych wędrowek mieszkańców miasta i okolicznych miejscowości. Wyjeżdżając z Lublina drogą krajową nr 82 w kierunku Włodawy rozpoczniemy podróż poprzez oznakowane trasy naszej gminy. Każdego roku od wiosny do późnej jesieni obserwujemy wzmożony ruch rowerowy na trasie przebiegających przez gminę Wólka ścieżek rowerowych. Szlaki Lublin - Wola Uhruska i Kaniwola - Szastarka docelowo doprowadzą nas do Pojezierza Łęczyńsko - Włodawskiego.

ZESPÓŁ PAŁACOWO-DWORSKI W PLISZCZYNIE,
GM. WÓLKA

Gmina Rybczewice

NAJDALEJ NA POŁUDNIE WYSUNIĘTA GMINA POWIATU ŚWIDNICKIEGO. POŁOŻONA ZALEDWIE 35 KM OD STOLICY WOJEWÓDZTWA M. LUBLINA. PIERWSZE WZMIANKI O RYBCZEWICACH DATUJE SIĘ NA XV WIEK. WCHODZĄCE W JEJ SKŁAD PILASZKOWICE BYŁY W XVII WIEKU WŁASNOŚCIĄ KRÓLA JANA III SOBIESKIEGO.

Gmina jest niezwykle atrakcyjna krajobrazowo i klimatycznie. Pozbawiona ośrodków przemysłowych, posiada predyspozycje do funkcjonowania jako region rekreacyjno-wypoczynkowy. Zachodnie oraz południowo-zachodnie obszary gminy położone są na terenie Krzczonowskiego Parku Krajobrazowego, natomiast pozostała część znajduje się w otulinie tego Parku. Bardzo malowniczy krajobraz tworzy położone przy wzgórzach porośnięte lasami, lustro 42 ha stawów rybnych we wsiach Częstoborowice i Pilaszkowice Pierwsze. Piękny widok roztacza się także w pobliżu zbiornika retencyjnego w Rybczewicach Drugich tuż przy Urzędzie Gminy Rybczewice. Zarówno stawy hodowlane jak i zbiornik przyciągają coraz więcej amatorów połowu, a czyste wody sprawiają, że ryby są smaczne i zdrowe.

Niewątpliwie atrakcyjnymi walorami krajobrazowymi obszaru gminy są liczne wąwozy, parki oraz lasy, w których można zaobserwować rzadkie gatunki świata flory i fauny. W lasach z roku na rok przybywa dzików, występują m.in.: jelenie, sarny, łosie, zające i bobry. Dodatkowo uroku gminie dodają liczne źródła wody występujące na całym jej obszarze. Charakter lasów i dogodne warunki klimatyczne sprzyjają występowaniu grzybów jadalnych oraz owoców leśnych

w dużych ilościach, co pozwala na wykorzystanie tych zasobów w przetwórstwie. W lasach od maja do października licznie występują: borowik szlachetny, podgrzybek brunatny, koźlarz czerwony, koźlarz babka, pieprznik jadalny (kurka) czy opieńka miodowa.

Głównym źródłem utrzymania mieszkańców gminy jest praca w rolnictwie. W produkcji rolnej przeważa uprawa zbóż i buraków cukrowych. We wsiach Stryjno Kolonia i Stryjno Drugie istotna jest produkcja sadownicza i uprawa czarnej porzeczki.

BRAMA DO PARKU W RYBCZEWICACH, GM. RYBCZEWICE

Gmina
Rybczewice

ZABYTKI HISTORYCZNE GMINY TO GŁÓWNIIE ZESPOŁY DWORSKO
- PARKOWE. ROZCIĄGAJĄ SIĘ ONE WZDŁUŻ DROGI WOJEWÓDZ-
KIEJ PIASKI-ŻÓŁKIEWKA-NIELISZ-SITANIEC. SĄ TO:

MŁYN WODNY NA RZECIE GIEŁCZEW,
GM. RYBCZEWICE

ZESPÓŁ DWORSKO - PAŁA-
-COWY W WYGNANOWI-
CACH. Dwór murowany z 1892 r. Park
XIX w. wokoło dworu był ogrodzony
płotem o wysokości 1,5 metra. Dwór
kryty gontem i otoczony wiekowym
drzewostanem. W marcu 1978 roku dwór
i park w Wygnanowicach przekazano
resortowi Zdrowia i Opieki Społecznej.

ZESPÓŁ DWORSKO - PAR-
-KOWY W RYBCZEWICACH
DRUGICH. Dwór murowany z pierw-
szej połowy XIX wieku, gdy dobra
rybczewickie należały do rodziny Za-
łęckich. Do zespołu należy również Park
z XIX w., ogrodzenie z dwoma bramami
z końca XIX w. oraz zabudowania go-
spodarcze z końca XIX w.

ZESPÓŁ DWORSKO - PAŁACOWY W STRYJNIE KOLONII. Usytuowany w rozwidleniu dwóch rzek: Giełczew i Radomirka. Obiekt wzniesiony w II poł. XVIII w. stylu barokowym. Ok. 1880 r. dwór przebudowano i rozbudowano w stylu neobaroku. Oficyna, murowana z kamienia i cegły, otynkowana, również pochodzi z drugiej połowy XVIII w. Niegdyś mieszkała tu administracja i panny dworskie, w piwnicach zaś mieściła się pralnia. Murowana stajnia z wozownią wybudowana została z kamienia ok. 1880 r. W luksusowej stajni wyłożonej kaflami i lustrami stały konie. W parku pochodzącym z drugiej połowy XVIII w. dostrzec można resztki szpalerów grabowych oraz grup starodrzewia. Obecnie właścicielem jest Gmina Rybczewice.

ZESPÓŁ DWORSKO - PAŁACOWY W STRYJNIE, GM. RYBCZEWICE

Gmina
Rybczewice

DREWNIANY KOŚCIÓŁ W PILASZKOWICACH FILIALNY P.W. NAJŚWIĘTSZEGO SERCA PANA JEZUSA W PILASZKOWICACH PIERWSZYCH. Obiekt wybudowany w latach 1933-1934 wg projektu architekta Tadeusza Witkowskiego. Przeniesiony do Pilaszkowic w 1986 roku z ulicy Kunickiego w Lublinie.

DREWNIANY KOŚCIÓŁ W PILASZKOWICACH,
GM. RYBCZEWICE

KOŚCIÓŁ PARAFIALNY P.W. ŚW. APOSTOŁÓW PIOTRA I PAWŁA W CZĘSTO-BOROWICACH wraz z dzwonnica, bramą oraz krytymi schodami z końca XVIII wieku. Pierwotnie drewniany. Położony na wzniesieniu, wśród drzew. Murowany z kamienia, otynkowany, jednonawowy. W kościele tym znajduje się obraz Matki Boskiej Zwycięskiej uważany za własność króla Jana III Sobieskiego. Zgodnie z miejscową legendą obraz ten kilkakrotnie przenoszony był w uroczystej procesji do Częstoborowic i kilkakrotnie w cudowny sposób przenoszony z powrotem do Pilaszkowic, zanim na stałe zagościł w ołtarzu kościoła. Jan III Sobieski ufał w cudowną moc tego obrazu do tego stopnia, że brał go ze sobą niemal na każdą wyprawę, w tym oczywiście pod Wiedeń w 1683 r., gdzie wyruszył z pobliskich Pilaszkowic.

ZESPÓŁ DWORSKI W PILASZKOWICACH PIERWSZYCH. Geneza założenia dworsko-parkowego w Pilaszkowicach sięga wieku XVII, kiedy majątek przeszedł w posiadanie Sobieskich. Dwór pełnił wówczas rolę rezydencji letniej króla. Z dawnego okresu świetności zachował się park w granicach dawnego ogrodu kwatrowego, z alejami XVII w. i cennym drzewostanem: 240 pomnikowych lip oraz 150 dębów i grabów. W zespole dworsko-parkowym zachowane są następujące budynki gospodarcze: rządcówka, spichlerz murowany, 3 budynki gospodarcze murowane przebudowane. Zachowały się gorzelnia murowana, nadbudowana XIX/XX w. i magazyn gorzelniany murowany. Prócz miejsca po pałacu i szpaleru lip posadzonego w kształcie litery M na cześć Marii Kazimiery d'Arquien zachowały się także inne przekazy świadczące o niezwykłym na mapie Rzeczypospolitej znaczeniu tego miejsca. Należą do nich legendy i podania dotyczące potajemnej miłości przyszłego króla z przyszłą królową Marysieńką i potajemnego ślubu kochanków w Pilaszkowicach, a także, z punktu widzenia epistografii najważniejsze: zbiór kilkudziesięciu listów Jana III Sobieskiego do Marysieńki napisanych w Pilaszkowicach, w których wielokrotnie wspomina o Pilaszkowicach, dbając np. aby Maria Kazimiera miała w Warszawie świeże masło z Pilaszkowic [Pielaskowic].

KRYTE SCHODY W CZĘSTOBOROWICACH, GM. RYBCZEWICE

Gmina Piaski

MIASTO I GMINA PIASKI JEST JEDNĄ Z WIĘKSZYCH GMIN W POLSCE (169 KM²), W SKŁAD GMINY WCHODZI 40 WSI SOŁECKICH ORAZ MIASTO PIASKI. POŁOŻONA JEST NA POŁUDNIOWY WSCHÓD OD LUBLINA W POWIECIE ŚWIDNICKIM, W ODLEGŁOŚCI 25 KM OD LUBLINA I 15 KM OD ŚWIDNIKA, PRZY ROZWIDLENIU DRÓG PROWADZĄCYCH DO CHEŁMA I ZAMOŚCIA. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE PRZYCZYNIŁO SIĘ DO ROZWOJU SILNYCH TRADYCJI TARGOWYCH I RZEMIEŚLNICZYCH.

Na krajobraz gminy składają się pofałdowane pola, lasy i piękna dolina rzeki Giełczwi, słynąca z zabytkowych dworów i dworków. Jest to gmina typowo rolnicza o znaczących walorach turystycznych i rekreacyjnych z rezerwatem przyrody Wierzchowiska, stawami w dolinie Sierotki położonymi w bliskim sąsiedztwie miasta, licznymi pomnikami przyrody i użytkami ekologicznymi. Charakterystycznym elementem jest tutaj parterowo-piętrowa zabudowa z białego kamienia. Walorami gminy są również warunki do rozwoju przemysłu, lokalizacja oraz uzbrojenie.

Miaasto obecnie stanowi niewielki ośrodek przemysłowo-usługowy. Działa tu Miejskie Centrum Kultury, Miejska Biblioteka Publiczna oraz placówki oświatowe. Piaski w dalszym ciągu znane są z targów końskich, które odbywały się od lat 80-tych XX w. Dużą sławę zawdzięczają także wyśmienitym flakom piaseckim. W czerwcu odbywa się z tej okazji Festiwal Flaków. Gromadzi on przedstawicieli restauracji, koła gospodyń wiejskich, a także twórców kunsztu rękodzielniczego i artystycznego oraz wielu innych uczestników.

Najstarsze wzmianki o Piaskach pochodzą z przełomu XIV i XV w., w których to miasto miało powstać na terenie wsi Pogorzały Staw. Na prośbę ówczesnego właściciela Piask, król Zygmunt Stary w 1509 r. ustanowił w Piaskach targi oraz jarmarki, które odbywały się dwa razy do roku. Od XVI wieku w Piaskach funkcjonowały obok siebie synagoga, kościół katolicki oraz trzy zbory: ariański, kalwiński i luterski, stąd też pochodzi ich inna nazwa – Piaski Luterskie. W czasach świetności zaczęli się tu osiedlać ludzie z całej Europy. Mieszkańcy Piask żyli głównie z rzemiosła, handlu i rolnictwa. Z chwilą wybuchu II wojny światowej drogi w Piaskach wypełniły się tłumami uciekinierów zza Wisły, którzy emigrowali na wschód w obawie przed Niemcami. Powstało tu również getto dla ludności żydowskiej. Osada została wyzwolona spod okupacji w lipcu 1944 r. Ostatnim właścicielem Piask była Janina z Dreckich Baranowska Lechnicka. Prawa miejskie Piaski uzyskały w 1470 roku, a po ich utracie w 1869 roku z powodu carskich represji, odzyskały ponownie w 1993 r.

DOLINA GIEŁCZWI W MIEJSCOWOŚCI PIASKI, GM. PIASKI

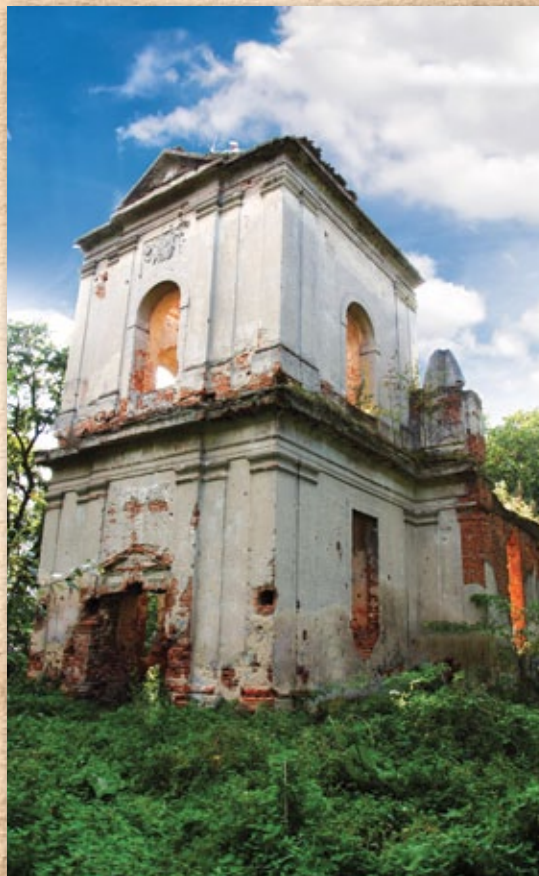
Gmina
Piaski

NA TERENIE GMINY ZNAJDUJE SIĘ WIELE ZABYTKOWYCH MIEJSC,
KTÓRE WARTO ODWIEDZIĆ NA TURYSTYCZNYM SZLAKU:

CIEKAWYM OBIEKTEM JEST „KOŚCIELEC”, czyli ruiny barokowo-klasycystycznego zboru kalwińskiego, który powstał z fundacji Teodora Suchodolskiego i funkcjonował od 1849 r. Na zachód od kościoła znajdował się niegdyś zamek, prawdopodobnie z XVI w. Obok ruin znajduje się cmentarz przykościelny. Całe wzgórze porośnięte było niegdyś gęstym lasem brzoźowym, obecnie sosnowym. Mur sprzed XVIII w., ołtarz i barokowa ambona z XVI w. obecnie znajdują się w Kościele Ewangelicko-Augsburskim w Lublinie. Obiekt wpisany jest do rejestru zabytków.

WBRZEEICACH I WIERZCHOWISKACH znajdują się zespoły dworsko-parkowe również z XIX w. Dwór w Brzezicach wzniesiono z kamienia, na kształt prostokąta na miejscu starszego dworu z okresu odrodzenia i ruchu rewolucyjnego. Zabytek ten był rozbudowywany przez kolejnych właścicieli. Do końca 2005 r. siedzibę w obiekcie miała szkoła podstawowa, zaś dwór w Wierzchowskich został gruntownie wyremontowany i obecnie funkcjonuje tu Restauracja Pałacowa i pole golfowe.

„KOŚCIELEC” W PIASKACH, GM. PIASKI

ZESPÓŁ PAŁACOWO-PARKOWY W KOZICACH DOLNYCH Z XIX W., a obok niego zabytkowa Kordegarda z wieżą zegarową, czyli budynek dawnego rządcy. W pałacu obecnie mieści się Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy, zaś kordegardę restauruje prywatny właściciel.

PAŁAC W GARDZIENICACH PIERWSZYCH. Na przeł. XV i XVI w. powstało na miejscu obecnego pałacu kamienne fortalicjum, rozbudowane ok. 1610–1617, przez Stanisława Orzechowskiego. Zamek zniszczony podczas wojen, został odbudowany i rozbudowany m.in. przez Potockich, zyskując barokowy, pałacowy styl. W 1802 r. został spalony, a następnie odbudowany w poł. XIX w. W 1944 r. obiekt został przejęty przez Skarb Państwa, a w 2008 r. przekazany Ośrodkowi Praktyk Teatralnych „Gardzienice”. W latach 2011–2012 przeprowadzono kompleksową renowację, przywracając XVIII-wieczny układ pomieszczeń i eksponując relikty murów średniowiecznego zamku. Jest to niewątpliwie najciekawszy zabytek tej klasy w okolicy.

KOŚCIÓŁ PARAFIALNY P.W. ŚW. JÓZEFA I ŚW. ANTONIEGO W KAWĘCZYNI. Kościół wybudowany z drewna sosnowego w Siedliszczu w latach 1907–08. W 1920 r. został zakupiony przez mieszkańców Kawęczyna i sąsiednich wsi i przeniesiony na obecne miejsce. Obok stoi zabytkowa dzwonnica z 1931 r. Wewnątrz kościoła znajduje się chrzcielnica drewniana pochodząca z ok. 1860 r., a na chórze 5-głosowe organy. W latach 2005–2010 dokonano tu generalnego remontu.

KOŚCIÓŁ P.W. ŚW. JÓZEFA I ŚW. ANTONIEGO W KAWĘCZYNI,
GM. PIASKI

Gmina
Piaski

WJADWISINIE ZNAJDUJE SIĘ KOPIEC obsadzony drzewami nazywany „Królewskim Stołem”. Wiąże się z nim legenda. Podobno kiedyś w tym miejscu była piękna polana otoczona lasami i tam trzykrotnie przybywając na polowanie odpoczywał Jan III Sobieski. A było to w 1654, 1659 i 1663 r. Okoliczni chłopci musieli przygotować dla króla i jego świty posiłek i spanie. Na pamiątkę tych odwiedzin usypano kopiec i obsadzono go dębami, a później wryto na nich okolicznościowe daty. Obecnie rosną tam akacje.

“KRÓLEWSKI STÓŁ” W JADWISINIE, GM. PIASKI

ZESPÓŁ DWORSKO-PARKOWY W WIERZCHOWISKACH, GM. PIASKI

PAŁAC W GARDZIENICACH PIERWSZYCH, GM. PIASKI

ZESPÓŁ PAŁACOWO-PARKOWY W KOZICACH DOLNYCH, GM. PIASKI

Podążaj szlakiem Króla - poznaj historię polskiej potęgi!

W ramach programu „Marka lokalna szansą rozwoju przedsiębiorczości na Szlacheckim Szlaku w województwie lubelskim”, realizowanego ze środków Szwajcarsko - Polskiego Programu Współpracy z nowymi krajami Unii Europejskiej, zorganizowano cykl imprez plenerowych p.n. „Podążaj szlakiem Króla- poznaj historię polskiej potęgi”, promujących markę Szlaku Jana III Sobieskiego.

Imprezy odbyły się w następującym harmonogramie:

- ✓ Gmina Mełgiew - 3 maja 2014 r.
- ✓ Gmina Spiczyn - Historyczna Majówka w Zawieprzycach- 11 maja 2014 r.
- ✓ Gmina Gorzków - 22 czerwca 2014 r.
- ✓ Gmina Wólka - 29 czerwca 2014 r.
- ✓ Gmina Rybczewice - 17 sierpnia 2014 r.
- ✓ Gmina Piaski - 23 sierpnia 2014 r.

Potrzeba tworzenia jakościowych, plenerowych imprez promocyjnych jest wypadkową trendów w turystyce i marketingu, potrzeb: mieszkańców i samorządów Szlaku JIIS oraz turystów krótkoterminowych zainteresowanych uczestnictwem w wysokojakościowych wydarzeniach o charakterze turystyczno-kulturalnym. Zarys imprezy został przygotowany przez Zespół Promocji Szlaku Jana III Sobieskiego. W ramach programu promowano kulturę oraz obyczaje szlacheckiego dworu, w oparciu o wiedzę historyczną, podania oraz legendy.

Otwarcie każdej z imprez stanowił uroczysty wjazd króla Jana III Sobieskiego wraz z Królową Marysieńką, w asyście husarii ze zbrojnym orszakiem pieszym. Przemarszowi towarzyszyła tradycyjna muzyka nadająca niepowtarzalny klimat. Ogromnym zainteresowaniem wśród licznie zgromadzonych gości, cieszył się pokaz musztry paradnej przygotowany przez profesjonalną grupę rekonstrukcyjną. Podczas każdej z imprez, mogliśmy podziwiać niecodzienne wydarzenie, eksponujące szlacheckie obyczaje, jakim jest pokaz artyleryjski. Huk armat, okrzyki, sarmackie stroje przeniosły nas w klimat XVII wieku. Dopełnieniem pokazów artyleryjskich był pokaz potyczek prezentujący technikę używania broni białej. Szeroką publiczność zgromadziły

wyjątkowe, ekscytujące pokazy konne. Widowisko zostało przedstawione przez pasjonatów historii i polskich tradycji w jeździectwie. Przedstawiono sposoby użytkowania koni bojowych w dawnych czasach, zarówno na polu walki jak i dla rozrywki dawnych żołnierzy w czasach pokoju. Sceny batalistyczne były żywymi lekcjami historii. Wiernie zrekonstruowano dawne obyczaje konnicy. Mieliśmy niecodzienną okazję oglądać popisy sprawności żołnierskich, takich jak sposoby władania bronią białą i palną. Świetności pokazu dopełnił pokaz dzygitówki. To najbardziej dynamiczny i entuzjastycznie przyjmowany element pokazów. Z racji swych historycznych korzeni zwana jest także wołyżem kozackim, tak bowiem Kozacy spędzali czas pomiędzy bitwami. Jeźdźcy wykonali na galopującym koniu różnego rodzaju akrobacje, takie jak: zwisy z boku konia, przechodzenie pod szyją konia, przeskoki przez konia, przeskok na galopującego obok innego konia i wiele innych, trudnych do opisanie figur.

Jan III Sobieski był wybitnym wodzem, ale także mecenasem sztuki. Jego liczne wyprawy i zaczerpnięte inspiracje przyczyniły się do stworzenia w Wilanowie wybitnego ośrodka kultury. Namiastkę wilanowskiego klimatu mogliśmy poczuć, dzięki wyjątkowemu pokazowi „Sbandieratori” – chorągwiarzy, czyli artystów specjalizujących się w żonglerce flagami. Tradycja pokazów chorągwiarzy sięga średniowiecza. Wtedy to, we włoskich miastach, żołnierze, pełniący na co dzień funkcje chorążych w oddziałach wojskowych, zaczęli uświetniać miejskie i dworskie ceremonie popisami sprawności operowania chorągwiami. Z czasem popisy te urosły do rangi sztuki i wpisały się na stałe w tradycję imprez miejskich i uroczystości dworskich w całej Europie. Grupa rekonstrukcyjna, poza efektownym pokazem, przeprowadziła warsztaty dla uczestników imprezy. Od najdawniejszych czasów życie dworskie było pełne tańca i zabawy. Podczas imprez promujących Szlak Jana III Sobieskiego, przybliżono atmosferę uczt i balów. Pokaz tańców dawnych nawiązywał do XVII wiecznych zabaw zachodnioeuropejskich. Życie na dworze królewskim to nie tylko zabawa, ale również obowiązki. Do nich należy trening żołnierski, jakim jest musztra. W najbardziej podstawowej swej części obejmuje sprawne zajmowanie miejsca w szyku podczas zbiórek- w szeregu, dwuszeregu, kolumnie marszowej- marsz krokiem równym i defiladowym, zwroty w miejscu i w marszu, oddawanie honorów, chwytów bronią. Konkursy i ciekawostki przedstawiane przez dworską szlachtę uzupełniły defilady, pokazy i przedstawienia. Na każdej z imprez przeprowadzono konkurs wiedzy o Janie III Sobieskim, którego zwycięzcy zostali uhonorowani nagrodami sygnowanymi znakiem JIIS.

Kulminacyjnym elementem imprezy, zrzeszającym wszystkie grupy rekonstrukcyjne, była rekonstrukcja bitwy. Pokaz został przygotowany na podstawie legendy krążącej wokół zamku w Zawieprzycach.

Na chwilę przenieśmy się jeszcze raz do Zawieprzycznego Zamczyska...

„W grodzie pięknym i wspaniałym, Zawieprzycami dawno zwanym, władał Atanazy Miączyński - dzielny rycerz, towarzysz i przyjaciel Króla Jana III Sobieskiego. Jesteśmy dziś opodal. W tej pięknej scenerii wiosennej idylli, na łące spotyka się moiści Miączyński z Teofanią. W zgodzie i harmonii rozprawiają o wypadkach wiedeńskich oraz wspomnieniach związanych z królem. Teofania z całą słodyczą, w pięknych oczach zawartą, zwraca się do Miączyńskiego z prośbą o pozwolenie na spacer w towarzystwie swoich dwórek - dam równie dostojnych, ułożonych i możliwych. Miączyński, którego serce z sercem Teofanii w jedno scalone, dobrotliwie zezwała Pani swego serca na przechadzkę, lecz w obstawie trzech swoich zaufanych dragonów.

W kręgu polanki Teofania oraz maluchy i dwórki bawią się w ciuciubabkę. Krażą, biegają - urokliwa atmosfera z mnóstwem śmiechu i beztroski zupełnie pozbawiła je czujności. Nagle wybucha wrzawa, krzyk i popłoch. Łotry napadają na bezbronne kobiety. Wpadają z krzykiem, strzelają do dragonów - jeden pada. Dwórki krzyczą wniebogłosy, wzywają bezskutecznie pomoc. Wszystkie panny zostają pochwycone oraz zaciągnięte do obozu i tam związane. Na polu potyczki pozostają jedynie trupy oraz płaczące dziecko. Po chwili pojawiają się dragoni, którzy z przerażeniem odkrywają okrutną zbrodnię. Oddział odsuwa trupy w ustronne miejsce, a dowódca biegnie powiadomić swego Pana.

W zamczysku Miączyński czeka na króla, który pojawia się ze swoją świtą. Pan wychodzi naprzeciw orszakowi i wita swego króla i przyjaciela. Uściskom nie ma końca. Wszyscy zasiadają do stołu i dyskutują o Odsieczu Wiedeńskiej. Nagle wpada dowódca dragonów. Pada na kolana krzycząc do władcy: „Biada nam wszystkim, Panie! Dragoni zabici, Teofania porwana! Miączyński wpada w furie, uderza pięścią w stół po czym podbiega do dragona uderza go na odlew w twarz. Król widząc niepokohamowany gniew przyjaciela wstaje i uspokaja kompana prosząc go o odpuszczenie kary i mówiąc, że sam odkryje gdzie jest Teofania. Gestem przywołuje swojego dowódcę oddziału i nakazuje mu przeszukać dyskretnie teren. Sam Miączyński zasiada do stołu. Król chcąc do końca zażegnać gniew gospodarza radzi aby spróbował miodu, gdyż ten wedle wszelkich przekazów koi wszelkie nerwy i przywraca humor.

A tym czasem na polach wokół Zamku...

Samotny szpieg przemierza teren polany napotykać się na obóz Złego. Z bezpiecznej odległości obserwuje wypadki w obozie. Obszarpana czeladź raczy się podrzędnym trunkiem i cieszy się możliwością okupu. Kilka panien usługuje złoczyńcom reszta pozostaje związana. Nagle jeden z łotrów zbliża się do Teofanii. Głaszcze ją po policzku, oferując za uśmiech upojną noc. Widząc ten incydent, dowódca zgrai odciąga kompana na bok tłumacząc, że nie warto ruszać dziewczki, bo nieskalana jest więcej warta, a za okup wezmą tyle iż przez tydzień w gospodzie za miastem będzie się mógł do woli raczyć wdziękami kobiet. Brzydki udaje się do kompanów- nawiązuje się stronnictwo do gwałtu. Dowódca słysząc niesubordynację reaguje gwałtownie. Rozpoczyna się widowiskowa walka o władzę. Szpieg z pośpiechem wraca na zamek informuje władcę o położeniu obozu zbójników. Król zwołuje wszystkich mężów do walki.

Łotrzykowie widząc zbrojne oddziały szlachty szykują się na odparcie ataków. Dragoni strzelają z armaty, łotry chowają się za barykadą- po czym wszelkim sprzętem atakują zaskoczonych dragonów. Atak przechyla się na szalę Złego. Dragoni się wycofują na bezpieczną odległość. Trwają negocjacje. Jeden z dragonów przynosi złoto, a kacyk w zamian zakładnika w worku. Nie jest to jednak lud honorowy i uczciwy. Łotry zabierają złoto, a w tym czasie z wora wyskakują zamiast Teofanii łotr i strzela z pistoletów.

Król jest zły i zaskoczony beczelnością łotrów. Wzburzony wzywa wszystkie oddziały do walki. Bitwa jest zacięta, a odpierane ataki nie dają pewności zwycięstwa. Sprawiedliwość zwycięża! Szczęśliwa i uwolniona Teofania rzuca się na szyję swojemu Panu i dziękuje królowi za ratunek."

Konkursy, zabawy, turnieje trwały do wieczora. Obozowisko historyczne ze stanowiskami konkursowymi oraz atrakcjami takimi jak:

- ✓ strzelanie z kuszy,*
- ✓ strzelanie z łuku,*
- ✓ rzut toporkiem,*
- ✓ nauka fechtunku,*
- ✓ stanowiska katowskie,*

przyciągnęły uwagę mężczyzn wielopokoleniowych rodzin. Również każda z kobiet miała okazję poczuć magię dworskiego życia. Przygotowane warsztaty kuśiły oryginalnością.

WARSZTAT GARNCARSKI - Podczas pracy garncarz prezentuje sposoby przygotowywania gliny oraz różnorodne techniki toczenia przedmiotów na kole : dzbanów, mis, kufla czy świeczników. Widzowie mają również możliwość poznania fragmentów historii garncarstwa, bajek i anegdot związanych z tym starym zawodem. Klimat stwarzają również proste rzemieślnicze stroje nawiązujące do prezentowanego zawodu garncarza. Warsztatowi towarzyszy kram z gotowymi, ręcznie wytwarzanymi garnkami, kubkami czy misami oraz innymi drobiazgami.

WARSZTATY PARZENIA KAWY, to wyjątkowa atrakcja. Gotowana w żeliwnym rondelku, co najmniej pół godziny, pita gorzka lub z miodem, ze słodką śmietaną nalaną na wierzch. W dawnych czasach jej parzenie było swoistym rytuałem, nad którym czuwała zapomniana dziś kawiarka. Do Polski kawa dotarła pod koniec XVII wieku z południa, od panujących nad Mołdawią Turków. Wiadomo, że jej miłośnikami byli Jan III Sobieski oraz Bohdan Chmielnicki, powszechnie jednak nowy napój uznawano za niesmaczny, a nawet szkodliwy. Początkowo kawę pito na wzór wschodni, czyli bez żadnych dodatków. Szybko zaczęto jednak dodawać m.in. mleko, słodką śmietaną, cukier, a nawet sól

WARSZTATY CYRKOWE I KUGLARSKIE - staropolskie dwory lubowały się w dobrej zabawie. Prócz licznych obowiązków rodzinnych, które były udziałem nie tylko głowy rodziny, ale także pozostałych domowników, w życiu szlachty istniało również miejsce na rozrywki. Oprócz biesiad uświetnianych tańcami istniało jeszcze kilka sposobów na miłe i często wesołe spędzanie czasu. Prócz rozrywek, które przez lata nie wychodziły z mody, pojawiły się również takie, których żywot był krótki lub sława niewielka. O ile gra w kości należała do całkiem popularnych rozrywek, często spotykanych w przydrożnych gospodach, o tyle gra w karty, czy kręgle należała do wyjątków. Duże, ciężkie drewniane stanowiły niełatwą dyscyplinę zabaw.

WARSZTATY KOWALSKIE - na każdym staropolskim dworze można było spotkać kowala. Kowalstwo we współczesnym świecie jest ginącym zawodem, dlatego wzbudza podziw i zachwyt a tym samym duże zainteresowanie. Pracy kowala nie da się nauczyć z książek, wymaga to praktyki pod okiem doświadczonego mistrza. Podczas każdej z imprez można było nauczyć się podstawowych technik kowalskich takich jak: zginanie, wydłużanie, hartowanie, przebijanie, oksydowanie, zgrzewanie metali, oraz naukę wykonywania narzędzi kowalskich pod kierunkiem mistrza kowalstwa.

WARSZTATY MINCERSKIE - mincerz w średniowiecznej Polsce był to urzędnik królewski zajmujący się kontrolą monety będącej w obiegu, jej wymianą i ściganiem oraz karaniem fałszerzy. Z upływem czasu mincerze tracili uprawnienia policyjno-sądowe, stając się jedynie rzemieślnikami produkującymi monety. Zaproszeni mincerze przygotowali specjalny wzór z podobizną Jana III Sobieskiego. Ręcznie wybijanie monety stały się niepowtarzalną pamiątką imprez promujących Szlak Jana III Sobieskiego.

Zakończenie każdej z imprez promocyjnych, stanowił wyjątkowy pokaz tańca z ogniem.

POKAZ TAŃCA Z OGNIEM

„Żywe” lekcje historii

Wielka rekonstrukcja bitwy

Zespół Promocji Szlaku Jana III Sobieskiego

GMINA MELGIEW, 3 MAJA 2014 R.

Prezentacja strojów z XVII wieku

Warsztaty mincerskie

Pokaz artyleryjski

Turniej zabaw plebejskich

GMINA MELGIEW, 3 MAJA 2014 R.

Prezentacja wojsk husarskich

Obozowisko historyczne

Zespół Promocji Szlaku Jana III Sobieskiego

GMINA SPICZYN, ZAWIEPRZYCE, 11 MAJA 2014 R.

Inscenizacja pt. „Wydarzeń kilka z życia Króla Jana”

Warsztaty kuchni staropolskiej

Konkurs wiedzy o życiu Króla Jana III Sobieskiego

Wielka rekonstrukcja bitwy
na wzgórzu zamkowym

GMINA SPICZYN, ZAWIEPRZYCE, 11 MAJA 2014 R.

Prezentacja wojsk Husarii

Wielka rekonstrukcja bitwy

Prezentacja broni z XVII wieku

GMINA GÓRZKÓW, 22 CZERWCA 2014 R.

Historyczna przebieralnia

Warsztaty tańców dawnych

Pokaz tańca staropolskiego

Pokazy tańca z ogniem

GMINA GORZKÓW, 22 CZERWCA 2014 R.

Pokaz musztry

Pokaz tańca z ogniem

Warsztaty mincerskie

GMINA WÓLKA, TURKA, 29 CZERWCA 2014 R.

Losowanie zwycięzców i wręczenie nagród w loterii

Turniej zabaw plebejskich

Rekonstrukcja bitwy

Zespół Promocji Szlaku JIIS

GMINA WÓLKA, TURKA, 29 CZERWCA 2014 R.

Król Jan III Sobieski wraz z Królową Marysieńką

Finał gry terenowej „Skarb Sobieskiego”

Wielka rekonstrukcja bitwy

GMINA RYBCZEWICE, 17 SIERPANIA 2014 R.

Obozowisko historyczne

Warsztaty parzenia kawy

Stoisko promocyjne Szlaku Jana III Sobieskiego

Prezentacja wojsk husarskich

GMINA RYBCZEWICE, 17 SIERPNI 2014 R.

Król Jan III Sobieski wraz z Królową Marysieńką

Warsztaty parzenia kawy

Zespół Promocji Szlaku Jana III Sobieskiego

GMINA PIASKI, 23 SIERPNIA 2014 R.

Warsztaty tańców dawnych

Stanowisko katowskie

Pokaz tańców staropolskich

Występ zespołu Contra bellum

PIASKI, 23 SIERPNI 2014 R.

